

hij kon toch het gevoel niet van zich afzetten dat de maatschappij hem hoogst onvoldoende kansen had geboden. Er stak een sombere, ietwat verbitterde trek in zijn karakter, hij was 'ook niet lollig', aldus de steeds opgewekte, goedlachse 'tante Spiek' uit Arnhem (H. Spieksma-van Zwol, bij wie de Top van de LKP menigmaal vergaderde), 'je kon nooit om hem lachen. Zijn uiterlijk had hij ook niet mee. Hij had een erg nors uiterlijk.'¹

Achter dat norske uiterlijk ging bij van Bijnen mede een grote gevoeligheid schuil die zich vaak in gedichten uitte – gedichten met een onmiskenbaar pessimistische inslag. 'Wij gaan aan dit werk allen kapot', stond in een van de laatste te lezen, geschreven kort voor hij eind november '44 in Apeldoorn zou sterven, en dat 'kapot gaan' sloeg dan niet alleen op de niet-aflatende, intense spanningen van de illegale activiteit (hij leed bovendien onder de gedwongen scheiding van zijn gezin en moest om de nadelen van het tekort aan slaap op te heffen steeds meer pervitine gebruiken) maar ook op de botsingen van persoonlijkheden, stromingen en groeperingen – botsingen waarmee hij, vooral toen hij Landelijk Sabotage-Commandant was geworden, geconfronteerd werd; want maar al te spoedig bleek dat hij in die functie zowel een gevecht moest leveren *tegen* de bezetter en zijn handlangers als een gevecht *vóór* de zelfstandigheid van zijn Knokploegen waarmee hij zich met hart en ziel verbonden voelde. Dat tweede gevecht vrat nog meer aan hem dan het eerste.

Hij was in '42 hulp gaan bieden aan Joodse en andere onderduikers en vrij spoedig in de LO terechtgekomen. Toen hij in juli '43 als reserve-officier werd opgeroepen om zich aan te melden voor terugvoering naar Duitsland, weigerde hij, hoewel hij op vrijstelling mocht rekenen, aan die oproep gehoor te geven en dook onder. In zijn onderduik werd hij KP'er en als zodanig kreeg hij spoedig alle Knokploegen in het westen van Noord-Brabant onder zich. Hij maakte naam onder de leiders van Knokploegen in andere provincies, met name in Utrecht, en in april '44 kwam hij met enkelen van die Utrechtse leiders in Doorn samen. Natuurlijk was hij er zich van bewust dat de Knokploegen met hun overvallen een groot deel van de basis legden voor de hulp aan onderduikers – hij vroeg zich evenwel af of diezelfde Knokploegen in een later stadium niet beter door middel van grootscheepse spoorwegsabotage tot directe steun aan de Geallieerde oorlogvoering konden overgaan. Hij

¹ Mej. Ditmarsch: Verslag van gesprek met H. Spieksma-van Zwol (3 okt. 1946), p. 2 (Collectie LO/LKP, ED-1).